

tekst: Hilla Dayan

Dialog

op het scherp
van de snede

Hilla Dayan

is universitair docent aan de Universiteit van Amsterdam. Ze studeerde aan de Universiteiten van Tel Aviv, Chicago en New York waar zij promoveerde. Ze is activist en een van de oprichters van gate 48, een platform voor kritische Israëliërs in Nederland. Is een gedeelde liefde voor Israël voldoende voorwaarde om kennis te willen nemen van haar controversiële ideeën en meningen?

Ruimte voor afwijkende meningen

Een appèl tegen racisme en Islamofobie

Hoe meer je weet over de Sjoa, hoe meer je beseft hoe moeilijk het was voor mensen die in die helse tijd leefden om de gevolgen van bepaalde handelingen of juist niet-handelen te begrijpen. Het menselijk vermogen om in een gapende afgrond te kijken en hem niet te zien of te begrijpen blijft echter verbijsterend. Hoe was het mogelijk dat een normale en relatief tolerante Nederlandse maatschappij, waar eeuwenlang een Joodse gemeenschap bloeide, de op één na grootste slachting – na Polen – onder zijn Joden liet gebeuren? Hoe kon de Joodse gemeenschap zelf de deportaties naar de concentratiekampen organiseren? Als je dit in overweging neemt – de omvang en gevolgen van een cognitieve dissonantie die de hele maatschappij omvatte – is het niet verbazingwekkend dat wat hier en toen gebeurde zo'n taboe is. In

plaats van een herdenking van één van de meest dramatische en traumatische gebeurtenissen in Amsterdam, bijvoorbeeld de eerste razzia in 1941 of het leeghalen van de Jodenbuurt en het weeshuis waar nu de Stopera staat, kiezen zowel Joden als niet-Joden ervoor om de Kristallnacht te herdenken.

Gezien deze gevoeligheid ten opzichte van het *hier en toen* is het geen verrassing dat sommige leden van de Nederlands-Joodse gemeenschap het ongepast vonden dat deze aan de Sjoa gerelateerde gebeurtenis werd herdacht in relatie tot een *nu en daar*, waarbij *daar* het huidige Israël is. De organisatoren van de Kristallnacht-herdenking zijn een goedwillende groep en zij hebben alle recht om deze op hun manier te herdenken. Het zou volgens mij echter eerlijker zijn geweest - zeker

oog A rinken zoeken DE AND zinnig alleen win inzicht open slagveld zacht

Daniel Proietto in Russell Maliphant's Two x Two.
© Jim Markland @James Rowbotham Dance Photography

gelet op de eigen Nederlandse geschiedenis - als zij de herdenking dit jaar hadden gekoppeld aan de vluchtelingen-crisis, waarin Europa opnieuw haar deuren sluit voor zij die op de vlucht zijn geslagen voor het totalitarisme en terrorisme. Tegelijkertijd vind ik dat er geen rechtvaardiging is voor het onverholen racisme en de islamofobie die volgde op de aanwezigheid van het Knesset-lid Hanin Zoabi die was uitgenodigd om bij de herdenking te spreken.

Zoabi werd 'terrorist' genoemd in petitie's en bij protesten, een etiket dat zij heeft gekregen van Avigdor Liberman iemand die regelmatig oproept tot 'ethnic cleansing'. De door racisme en islamofobie gekleurde reacties op Zoabi werden gretig herhaald door sommige leden van de Joodse en Israëli'sche gemeenschap in Nederland en werden zonder kritische noot overgenomen door de Nederlandse media. Het is kenmerkend voor de cognitieve dissonantie die het hier en nu van het hedendaagse Israël beheerst. Mensen staren in de afgrond - de staat Israël - maar zijn niet bereid de waarheid ervan onder ogen te zien in al zijn consequenties. Zij weigeren een Palestijnse leider als legitiem te accepteren, eenvoudig omdat zij met haar houding en manier van handelen in opstand komt tegen het huidige Israëli'sche regime. Naast een algemene blindheid voor de bezetting, ziet men ook niet in dat in de afgelopen jaren de Israëli'sche regering tientallen racistische wetten heeft aangenomen die gericht zijn tegen zijn eigen burgers, die fundamentele burgerrechten ondermijnen, in het bijzonder het recht op afwijkende politieke opvat-

tingen en de rechten van de Palestijnse minderheid. We zien op dit moment dat de staat geweld van burgers tegen medeburgers propageert. Het niet erkennen in welke mate de Joods-Israëli'sche samenleving in staat is om vandaag misdaden te rationaliseren die de weg bereiden voor nog ergere misdaden morgen, is een tragische vergissing.

Als trotse Israëli die van Israël houdt, heb ik nooit de hoop opgegeven dat de Israëli'sche maatschappij in staat is om het anders te doen, zichzelf opnieuw uit te vinden en dan niet in de rol van dader. In Nederland hebben de joden een bijzondere geschiedenis gekend en een traumatische herinnering aan de omstandigheden die de ontkenning van menselijke waardigheid mogelijk maakten. In het licht van deze geschiedenis zou het nu mogelijk moeten zijn om de cognitieve dissonantie over Israël onder ogen te zien en om in alle eerlijkheid na te denken over de ware aard van de staat Israël op dit moment. Is men in staat om het rechtvaardige streven te erkennen van de Palestijnen naar het recht om rechten te hebben? Is men er aan toe om de volle implicaties van handelen en niet-handelen met betrekking tot Israël onder ogen te zien? Dit is een dringende oproep vóór de ramp van morgen. Overweeg, uit liefde voor Israël, hoe je de Israëli'sche maatschappij kunt helpen zijn lot te veranderen. Sluit je aan bij de strijd om Israël's huidige racistische en fundamenteel onrechtvaardige regime te beëindigen ten bate van de toekomstige samenleving in Israël en Palestina en in naam van de menselijkheid.